

4/10/2020

בג"ץ 5277/13

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

האגודה לזכויות האזרח בישראל

באמצעות עוה"ד דן יקיר

רח' נחלת בנימין 75, תל אביב-יפו

טלפון: 03-5608185; פקס: 03-5608165

העותרת

נ ג ד

1. שרות הביטחון הכללי

2. משטרת ישראל

באמצעות פרקליטות המדינה

רח' צלאח א-דין 29, ת"ד 49029, ירושלים

טלפון: 02-6466194; פקס: 02-6467011

המשיבים

הודעת עדכון גלויה מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 14.6.16, מוגשת בזאת הודעת עדכון מטעם המשיבים.

2. במסגרת החלטת בית המשפט הנכבד התבקשו המשיבים להתייחס לסטטוס עבודת המטה בין המשטרה לשב"כ בעניין נוהל הסדרת ההסתייעות במשטרה לצורך ביצוע זימונים, תוך מתן פראפרזה רחבה ככל האפשר, וכן לאפשרות כי אדם מוסמך מטעם העותרת או שופט בדימוס שיהיה מקובל על הצדדים יעיין בנהלים.

להלן נתייחס לכל אחת מן הסוגיות.

עבודת המטה בין השב"כ למשטרה

3. לאחר עבודת מטה ממושכת של השב"כ והמשטרה שכללה חשיבה מעמיקה, מספר מפגשים בין נציגי השב"כ לנציגי המשטרה ויצירת מספר טיוטות של הנוהל, אושרה על ידי דרגים בכירים בגופים אלו טיוטה סופית של נוהל עבודה המסווג כסודי, אשר עניינו הסדרת הסתייעות השב"כ במשטרה לצורך זימונים.

4. הנוהל קובע כי זימון לשיחה על ידי רכזי השירות נעשה כחלק מייעוד השירות על פי סעיף 7 לחוק שירות הביטחון הכללי (תשס"ב – 2002) (להלן – חוק השב"כ), כאשר מטרתו

ליצור אחידות באופן הזימון בכלל יחידות השב"כ והמשטרה, ולוודא תיעוד, פיקוח ובקרה על הליך הזימון. בנוהל פורטו הבסיס החוקי לפעילות הזימון, עקרונות לביצוע ואופן יישומו. כן נקבע בנוהל אופן הפנייה בכתב של נציג השב"כ בעת פניה למשטרה, המפרט את המידע הדרוש לביצוע הזימון.

5. עמדת המשיבים היא כי טיוטה סופית זאת, אשר תוצג על ידי המשיבים לבית המשפט הנכבד במסגרת הודעת עדכון חסויה (המוגשת במקביל להגשת תגובה זאת), משקפת פעילות הנעשית בסמכות, ותוך הצבת מנגנוני בקרה ופיקוח המבטיחים בקרה פנימית והגנה על זכויות האדם. יצוין, כי נוהל זה עתיד להיכנס לתוקף לאחר קבלת פסק הדין בעתירה ובכפוף לדחייתה.

האפשרות כי אדם מוסמך מטעם העותרת או שופט בדימוס שיהיה מקובל על הצדדים יוכל לעיין בנהלים

6. עמדת המשיבים היא שאין מקום לאפשר עיון בנהלי השירות על ידי אדם מוסמך מטעם העותרת או על ידי שופט בדימוס, וזאת מן הטעמים שיפורטו להלן.

7. סעיף 19(א) לחוק השב"כ קובע כדלקמן: "כללים, הוראות השירות, נוהלי השירות וזהות עובדי השירות והפועלים מטעמו, בעבר או בהווה, וכן פרטים אחרים הנוגעים לשירות שיקבעו בתקנות, הם חסויים וגילויים או פרסומם אסור."

לא בכדי חוקק סעיף זה כמפורט בדברי ההסבר לחוק: "הסעיף המוצע קובע הוראות בדבר סודיות של כללים והוראות השירות, וזהות עובדי השירות והפועלים מטעמו וכן פרטים אחרים בנוגע לשירות שייקבעו בתקנות. סודיות זאת היא תנאי בסיסי ליעילות פעולתו של השירות."¹ (הדגש אינו במקור – ד.ב.)

8. עיון בנהלי השירות על ידי אדם מוסמך מטעם העותרת או שופט בדימוס, גם אם הדבר מקובל על הצדדים, סותר את תכלית החקיקה ומהווה תקדים ביחס לנהלים נוספים של שירות הביטחון הכללי.

9. למרות האמור לעיל, במטרה לקדם את הטיפול בתיק, נחשפו במסגרת הודעות העדכון הגלויות מטעם המדינה, ובפרט הודעתה מיום 2.6.16, עקרונות מהותיים ומשמעותיים הקבועים בנהלי השירות בכל הנוגע לזימונים מושא העתירה. כך, למשל, בסעיף 4 לתגובה נכתב כי: "במסגרת הנחיות אלה נקבע כי בכל הנוגע לזימונים על רקע פעילות חתרנית, שאינם בזיקה לפעילות ולפעילי טרור וריגול – כבר בשיחת הזימון יובהר למזומן, כי הוא אינו חייב להגיע לזימון, וכי לא תינקט נגדו סנקציה בשל כך. בנוסף, שונה הנוהל כך

---

¹ הצעת חוק שירות הביטחון הכללי, התשנ"ח-1998, ה"ח 244, 252.

שימונים הנעשים על רקע פעילות חתרנית, שאינם בזיקה לפעילות או לפעילי טרור וריגול, יחייבו היוועצות מוקדמת עם הייעוץ המשפטי בשב"כ, זאת במטרה לוודא כי בתחום רגיש זה יעשו האיזונים החיוניים בין חופש הביטוי לשמירה על ביטחון המדינה. יודגש כי מדובר בזימונים ספורים בלבד".

10. לנוכח האמור, ולאחר שהנושא הובא בפני ראש שירות הביטחון הכללי, עמדת המשיבים היא כי אין מקום לאפשר עיון נוסף בנהלים על-ידי צד שלישי, וכי העקרונות המהותיים לפיהם פועל השב"כ בעת זימון אדם לפגישה, כפי שהועברו לעותרת במסגרת הודעת העדכון, מבטיחים כי יעשו האיזונים החיוניים בין זכויות הפרט לבין חובת השב"כ לפעול בהתאם לייעודו הקבוע בחוק.

11. ויודגש – ההתנגדות לעיונו של גורם מטעם העותרת או שופט בדימוס בנהלים אינה נובעת חלילה מחוסר אמון בגורם מטעם העותרת או בשופט בדימוס.

כפי שהובהר לעיל קיימת חשיבות רבה לסודיות נהלי השב"כ, ועיון של צד שלישי בנהלים, לרבות במקרה זה, עומד בניגוד לתפיסה זו. שופטי בית המשפט הנכבד מעיינים בנהלים, בוחנים את חוקיותם, בין היתר על סמך הקשר הדברים ומכלול הטיעונים והנסיבות הרלוונטיות כפי שהובאו בפני בית המשפט, ומהווים ערכאת ביקורת עליהם. כמו כן, שופט בדימוס או גורם מטעם העותרת ממילא אינו יכול להראות את הנהלים לגורמים המוסמכים מטעמה, ולפיכך מתן אפשרות לגורם זה לעיין בנהלים אינה מהווה חלופה אמיתית לעיון בהם מטעם העותרת ואינה תורמת באופן משמעותי לאופי האדוורסרי של ההליך.

בנסיבות אלה, בהן התרת העיון בנוהל עומדת בניגוד לחוק השב"כ ולרציונאליים העומדים ביסודו מחד גיסא, ואין לה תרומה ממשית לאופי האדוורסרי של ההליך מאידך גיסא, סבורים המשיבים שאין מקום לאפשר עיון בנהלים לצד שלישי, בין אם הוא עורך דין מטעם העותרת ובין אם הוא שופט בדימוס.

12. אשר על כל ולאור כל האמור במסגרת התגובות והודעות העדכון הגלויות והחסויות בתיק זה, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה.

דנה ברִיסקמן,
סגנית מנהלת מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

היום, י"ב באלול תשע"ו
15 בספטמבר 2016